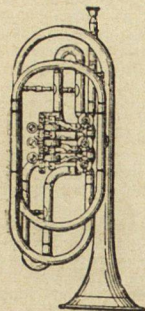

лучаватъ по-лесно високитѣ тонове,—при естественитѣ Т-ти сж били въведени мундщюци съ съвсемъ плитко казанче (чашка), тѣсно отворстие и тѣсенъ край, за да може да се държи добре отъ устнитѣ—нѣщо

Вентилонъ
тронпетъ

което е изисквало една голѣма сигурностъ въ техниката на устнитѣ на свиреца. Въ първата четвъртъ на XIX в. се явяватъ и вентилонитѣ Т-и — дѣло на Блюмелъ и Щюлцъ въ Берлинъ. Вентилонитѣ Т-и иматъ много по-мекъ, нѣженъ и красивъ тонъ, отколкото естественитѣ. Обемътъ (хроматически) на вентилония Т. е: с—g². Съ изнамирането на Т-тъ въ В, обемътъ на инструмента се разширява въ височина, и писмения такъвъ е: fis — e³. Чрезъ вмѣкване на различни строеви джги (Stimmbogen при Т. въ В) той може да бжде употребенъ въ D, G, H и As — строеве. Тѣ наречениитѣ „Аида — Т-ти“ (употрѣбени отъ Верди въ операта „Аида“) се състоятъ отъ една 1'55 см. дълга права коническа цевъ, иматъ единъ вентилъ (чрезъ който инструментътъ се понижаватъ съ единъ тонъ). Тѣ сж въ As или H строй, и иматъ обемъ (писменъ) g¹ c² d² e² f² g². **Фанфаронитѣ Т-ти** иматъ дълга форма, — като обикновенитѣ тронпети, (или сигнални) — или сж по-дълги отъ тѣхъ, и иматъ 3 вентила. Тѣ се правятъ въ всички строеве, иматъ обемъ като F, T., и се нотира за тѣхъ въ цигулковъ ключъ. Фанфаронитѣ Т-и безъ вентили иматъ обемъ, като обикновенитѣ — естествени Т-ти. **Басъ Т.** прилича на обикновения вентилонъ Т. въ F, само че има поширока направа, и звучи една октава по-ниско отъ последния въ сжщия строй. Обикновенитѣ строеве на Басъ Т. сж: F, Es, D или G. Хроматичниятъ тоновъ обемъ въ

писане е сжщия като на В. Т.: fis—c³, и се нотира въ цигулковия ключъ. Въ класическата симфония се срещатъ 2 Т-та. Вагнеръ употребява 3, а въ по-ново време — 4. Естествениятъ Т. има своя блѣскавъ периодъ въ времето на Бахъ и Хендель, които сж му отдавали голѣмо значение въ своитѣ творения. Свѣтлитъ и проникващъ тонъ на вентилониятъ Т. е използванъ отъ опернитѣ компонисти — при страстни и драматични мѣста, и за предаване тържествени и военни настроения. Басовиятъ Т. е употребенъ за пръвъ пжтъ отъ Вагнеръ, а следъ него той намира вече мѣсто въ оперния и симфониченъ оркестръ.

Тромпъ, фр. trompe — старъ, примитивенъ инструментъ, направенъ отъ животински рогъ, служащъ изключително за даване сигнали.

Тропаръ, гр. τροπαριον — въ източно-православната църква — пѣсенъ, изобразяваща живота на светия, или сжщността на празника.

Тропи, лат. tropi, фр. trope — 1) въ срѣдновѣковната църковна музика (Григорианското пѣние)—равнозначно съ тоналностъ тони, моди, църковни гласове; 2) Вмѣкване на думи и други тонове презъ течение на една мелодия и на единъ предшествуващъ (предхождащъ) текстъ въ католическитѣ литургийни пѣсни. Чрезъ префразиране на текста и удължаването на мелодията — Т-тъ сж украсявали „Кирие“, „Глория“, „Санктусъ“, „Агнусъ“, а евентуално и Кредо.

Трубадури — troubadour (провансальска дума) сж се наричали ридари-поети — музиканти въ южна Франция, наричани въ северна Франция — трувери, които сами си пишели текстоветѣ, и съчинявали мелодиятѣ имъ, а често самитѣ сж ги и пѣяли, пригласяйки се съ струнни инструменти въ унисонъ—виель, арфа или лютна. Най-стариятъ Т-ръ, чиито текстове на пѣснитѣ сж запазени, е Вилхелмъ VII (1071—1127), докато мелодиятѣ имъ не сж се съхранили. Първитѣ Т. сж били люде образувани; тѣхната поезия процвѣтѣва въ срѣдата на XII в. и въ XIII в. изгубватъ значение — докато тая на труверитѣ за-